ÇAĞDAŞ DÜNYA KLASİKLERİ

HALİL CİBRAN

Ermiş

1. BASIM

Remzi Kitabevi

İçindekiler

Gemiyi Beklerken 7
Aşk Üstüne 14
Evlilik Üstüne 18
Çocuklar Üstüne 21
Vermek Üstüne 24
Yemek ve İçmek Üstüne 28
Çalışmak Üstüne 30
Sevinç ve Hüzün Üstüne 33
Evler Üstüne 35
Giysiler Üstüne 38
Alım-Satım Üstüne 39
Suç ve Ceza Üstüne 41
Yasalar Üstüne 46
Özgürlük Üstüne 49
Akıl ve Tutku Üstüne 52
Acı Üstüne 54
Kendini Bilmek Üstüne 57
Öğretmek Üstüne 59
Dostluk Üstüne 60
Konuşmak Üstüne 62
Zaman Üstüne 64

İyi ve Kötü Üstüne *66*
Dua Üstüne *69*
Haz Üstüne *72*
Güzellik Üstüne *75*
Din Üstüne *78*
Ölüm Üstüne *80*
Veda *83*

Gemiyi Beklerken

Kendi çağının şafağı, seçilmişi ve sevgilisi El Mustafa, Orphalese kentinde on iki yıldır kendisini doğduğu adaya götürecek gemisini bekliyordu.

Derken, on ikinci yılda, hasat ayı Eylül'ün yedinci günü, kent surlarının dışındaki bir tepeye tırmanıp denize baktı; sis bulutları içinde gemisinin yaklaşmakta olduğunu gördü.

İşte o zaman yüreğinin kapıları ardına kadar açıldı ve sevinci engin denizlere doğru uçtu. Sonra, gözlerini kapayıp ruhunun sessizliğinde duaya başladı.

Ne var ki tepeden inerken içini bir hüzün sardı ve kalbinden bir düşünce geçti:

Nasıl terk edeceğim bu kenti, huzur içinde ve acı duymadan? Hayır, ruhum sızlamadan ayrılmayacağım buradan.

Uzundu surları içinde geçirdiğim acılı günler, uzundu yalnızlık geceleri. Peki, kim ayrılabilir acısından ve yalnızlığından, içinde bir pişmanlık duymadan?

Çoktur bütün bu sokaklara saçtığım ruhumun parçaları, çoktur özlemimin şu tepelerde çırılçıplak

gezinen çocukları; nasıl bırakayım onları bir sorumluluk duymadan, yüreğim yanmadan?

Bu çıkarıp atacağım bir giysi değil, kendi ellerimle paraladığım bir ten.

Hayır, benim ardımda bıraktığım, uçup giden bir düşünce de değil, açlıktan ve susuzluktan olgunlaşmış bir yürek.

Ancak, oyalanamam daha fazla.

Her şeyi kendisine çağıran deniz çağırıyor beni de, gitmeliyim.

Kalırsam, saatler gecede yanıp tükenirken, donup billurlaşacağım, bir kalıba tıkılıp kalacağım.

Ah! Buradaki her şeyi yanıma alabilseydim keşke. Ama nasıl alayım?

Ses onu kanatlandıran dili ve dudakları taşıyamaz. O tek başına boşluğa haykırmalıdır.

Yuvasından kurtulan bir kartalın güneşin önünde yalnız uçması gibi.

Ve El Mustafa tepenin eteğine vardığında, yeniden denize doğru baktı ve limana yaklaşan gemisini gördü. Pruvadakiler memleketinin çocuklarıydı.

Ruhunun sevgiyle eridiğini hissetti ve şöyle dedi:

Ey kadim anamın oğulları, ey dalgaların süvarileri,

Kaç kez yelken açtınız düşlerimde! Ve şimdi ben uyanıkken geliyorsunuz, benim en derin düşüm olan bu uyanma vaktinde.

Hazırım gitmeye, arzum fora etmiş yelkenlerini, rüzgâr beklemekte.

Bu durgun havada içime çekeceğim son bir soluktur bu, son bir kez dönüp bakacağım arkama sevgiyle,

Ve sonra, sizden biri, gemiciler arasında bir gemici olacağım.

Ve sen, engin deniz, benim uykusuz anam,

Irmaklar ve nehirler için, tek sensin huzur ve özgürlük,

Son bir kez daha kıvrılacak bu ırmak ve son bir çağıltı daha çağlayacak bu çayırda,

Sana gelmeden önce, sonsuz bir okyanusta sonsuz bir damla olarak.

El Mustafa yürürken, uzaktan erkeklerin ve kadınların bağlarını, bahçelerini bırakarak, hızla kent kapılarına doğru geldiklerini gördü.

İnsanlar onun adıyla seslenerek, tarladan tarlaya bağırıp gemisinin geldiği haberini birbirlerine ulaştırıyorlardı.

İşte o zaman, şöyle düşündü:

Ayrılık günü, aynı zamanda bir toplanma günü mü olacak?

Akşamımın, gerçekte, benim şafağım olduğu mu söylenecek?

Sabanını karığından çekip bırakana ya da üzüm cenderesinin çarkını durdurana ne vereceğim ben?

Meyvelerini devşirip onlara verebileceğim yüklü bir ağaç mı olacak yüreğim?

Arzularım taşıp köpürecek mi pınar gibi, kadehlerini dolmak için?

Ben bir harp mıyım sonsuz olanın dokunduğu, ya da bir ney mi onun soluğuyla canlanan?

Sessizlikleri arayan ben, sessizliklerde güvenle sunabileceğim hangi hazineyi keşfettim?

Bu gün benim hasat günümse eğer, hangi tarlalara ve hangi unutulmuş mevsimlerde, bir tohum ekmişim?

Fenerimi yukarı kaldırma fırsatı bana verilmişse gerçekten, içinde yanan benim alevim olmayacak.

Boş ve karanlık olacak benim fenerim,

Ve gecenin bekçisi yağ doldurup ateşleyecek onu.

Söze döktükleri bunlardı işte. Ama yüreğindeki çok şey söylenmeden kaldı. Çünkü daha derindeki gizini kendisi de dile getiremezdi.

Ve kente girdiğinde, herkes onu karşılamaya geldi ve hep bir ağızdan ona sesleniyorlardı.

Kentin yaşlıları öne çıkıp şöyle dediler:

Bizi bu kadar erken bırakıp gitme.

Öğle güneşi oldun sen alacakaranlığımızda, senin gençliğin göreceğimiz düşleri bağışladı bize.

Sen aramızda ne bir yabancı, ne de bir konuksun, sen bizim oğlumuz ve sevgilimizsin.

Gözlerimiz şimdiden yüzüne hasret kalmasın.

Rahipler ve rahibeler de ona seslendi:

Denizin dalgaları bizi şimdi ayırmasın, aramızda geçirdiğin yıllar bir anıya dönüşmesin.

Aramızda bir can gibi yaşıyordun ve gölgen bir ışıktı yüzümüze düşen.

Biz seni çok sevdik, ama suskundu ve bir tül ardında saklıydı sevgimiz.

Oysa şimdi yüksek sesle yalvarıyor sana ve örtüsünü açıyor önünde.

Ve hep böyle olmuştur ezelden beri, ayrılık vakti gelip çatıncaya kadar, sevgi kendi derinliklerini bilmez.

Başkaları da gelip yalvardılar ona. Ama o hiç cevap vermedi. Sadece başını eğdi; yanındakiler gözyaşlarının göğsüne aktığını gördüler.

El Mustafa, kalabalıkla birlikte, tapınağın önündeki meydana doğru yöneldi.

Ve tapınaktan bir kadın çıktı, adı El Mitra'ydı. Biliciydi bu kadın.

El Mustafa derin bir muhabbetle baktı ona. Çünkü ilk o peşine düşmüş ve ilk o inanmıştı kendisine, kente gelişi henüz bir gün olmuşken üstelik.

Kadın onu şöyle selamladı:

Ey Tanrı'nın Elçisi, ey Mutlak olanın ardına düşen, ne zamandır ufukları gözlersin, yolunu beklersin geminin.

Ve gemin geldi işte, gitmelisin.

Anılarının toprağına, daha büyük arzularının yurduna duyduğun özlem derin; ne sevgimiz bağlayacak seni, ne de sana olan ihtiyacımız tutabilecek.

Ama, bizi terk etmeye hazırlanırken, bizimle konuşmanı ve bize hakikatinden vermeni diliyoruz senden.

Ve biz de onu, zamanı gelince, çocuklarımıza aktaralım, onlar da çocuklarına ve böylece sürsün ve hiç yok olmasın bu hakikat.

Yalnızlığının içinde günlerimizi izledin ve uykusuzluğunun içinde uykumuzun ağlayışlarını ve gülüşlerini dinledin.

Bu yüzden, şimdi, bizi bize anlat ve doğumdan ölüme ne varsa sana gösterilen, öğret bize.

Ve o cevap verdi:

Ey Orphalese halkı, neden söz edebilirim size, şu anda bile ruhlarınızda kıpırdayıp duran şeyden başka?

Aşk Üstüne

O zaman, dedi El Mitra, Bize Aşk'tan söz et.

Ve o başını kaldırdı ve çevresindekilere baktı; bir sessizlik çökmüştü üzerlerine. Ve gür bir sesle dedi ki:

Aşk sizi çağırdığı zaman, izleyin onu,

Yolu çetin ve sarp olsa da.

Ve kanatlarıyla sizi sardığında, kendinizi ona teslim edin,

Tüylerinin içine gizlenmiş keskin kılıç sizi yaralayabilecek olsa da.

Ve aşk sizinle konuştuğunda, inanın ona,

Sesi, kuzey rüzgârının bahçeleri darmadağın ettiği gibi, düşlerinizi dağıtsa da.

Aşk sizi taçlandırırken, çarmıha da gerebilir. Hem büyütür, hem budar sizi.

Yükselip tepenize, güneşte titreyen en körpe dallarınızı okşadığı gibi,

Alçalıp köklerinize, toprağa sık sıkı tutunan bağlarınızı sarsabilir de.

Ve buğday demeti gibi bağrında birleştirir sizi.

Kabuklarınızdan soyup çıplak bırakır.

Apak edinceye kadar öğütür.

Kolay biçim alacak kadar yoğurur;

Ve sonra koyar sizi kutsal ateşine, Tanrı'nın kutsal şöleninde okunmuş ekmek oluncaya kadar.

Aşk bütün bunları, siz yüreğinizin sırlarına eresiniz ve bu bilgiyle Hayat'ın yüreğinin bir parçası olasınız diye yapacaktır.

Ama eğer siz, korkuya kapılıp, sadece aşkın güvencesini ve hazzını isterseniz,

Çıplaklığınızı örtüp aşkın harmanını terk edin daha iyi,

Güleceğiniz, ama doyasıya gülemeyeceğiniz ve ağlayacağınız, ama tüm gözyaşlarınızı dökemeyeceğiniz mevsimleri olmayan bir dünyaya dönün.

Aşk kendinden başka bir şey vermez ve kendinden başkasından da almaz.

Aşk ne sahip olur, ne de sahip olunur;

Çünkü aşk yeter aşka.

Sevdiğiniz zaman: "Tanrı yüreğimdedir" demeyin, "Ben Tanrı'nın yüreğindeyim" deyin.

Ve aşka yol çizebileceğinizi düşünmeyin, çünkü aşktır size yol gösterecek olan, sizi kendine layık bulursa eğer.

Aşkın bir arzusu yoktur kendini gerçekleştirmekten başka.

Ama seviyorsanız ve vazgeçemiyorsanız arzulardan, şöyle olsun arzularınız:

Su olup akmak, şarkısını geceye söyleyen bir dere gibi.

Tanımak salt şefkatin acısını.

Bizzat kendi aşk anlayışınızla yaralanıp,

Kanamak bilerek ve isteyerek.

Yeni bir aşk gününden dolayı Tanrı'ya şükrederek uyanmak kanatlanmış bir yürekle, bir şafak vakti;

Aşkın çoşkusu üzerine düşünerek dinlenmek öğleyin;

Akşam vakti şükranla eve dönmek;

Ve sonra yüreğinizde sevgilinize bir dua ve dudaklarınızda bir ilahiyle dalmak uykuya.

Evlilik Üstüne

El Mitra bir kez daha söz aldı ve dedi ki: Peki, Evlilik ey üstat?

Ve o şöyle yanıtladı:

Birlikte doğdunuz ve sonsuza dek birlikte olacaksınız.

Birlikte olacaksınız, ölümün beyaz kanatları günlerinizi dağıtıp savurduğu saatte.

Elbette, Tanrı'nın sessiz belleğinde bile birlikte kalacaksınız.

Ama, birliğinizde mesafeler olsun.

Göklerin rüzgârları dans etsin aranızda.

Birbirinizi sevin, ama aşk pranga olmasın aranızda:

Ruhlarınızın kıyıları arasında hep dalgalanan bir deniz olsun aşk.

Birbirinizin kadehini doldurun, ama aynı kadehten içmeyin.

Birbirinize ekmeğinizden verin, ama aynı ekmeği yemeyin.

Birlikte şarkı söyleyip dans edin ve eğlenin, ama ikiniz de tek başınıza olun,

Bir lavtanın, aynı ezgiyle titreseler de birbirinden ayrı duran telleri gibi.

* * *

Kalplerinizi verin, ama teslim almayın birbirinizin kalbini.

Çünkü sadece Hayat'ın avucundadır kalpleriniz.

Birlikte saf tutun, ama yapışmayın birbirinize:

Çünkü tapınağın sütunları da ayrı dururlar,

Ve meşe ile selvi büyüyemez birbirlerinin gölgesinde.

Çocuklar Üstüne

Bir çocuğu göğsüne bastırmış olan bir kadın konuştu: Bize Çocuklardan söz et.

Ve o da dedi ki:

Çocuklarınız sizin çocuklarınız değildir.

Onlar Hayat'ın kendine duyduğu özlemin oğulları ve kızlarıdır.

Onlar sizinle gelirler, ama sizden değil,

Ve onlar sizinle birlikte olsalar bile, yine de size ait değildirler.

Onlara sevginizi verebilirsiniz, düşüncelerinizi değil;

Çünkü kendi düşünceleri vardır onların.

Onların bedenlerine bir ev sunabilirsiniz, ruhlarına değil;

Çünkü onların ruhları, sizin düşte bile ziyaret edemeyeceğiniz o geleceğin evinde yaşarlar.

Onlara benzemeye çaba gösterebilirsiniz, ama onları kendinize benzetmeye kalkmayın.

Çünkü hayat geriye gitmez ve dünle de hiç oyalanmaz.

Siz yaysınız, çocuklarınız da bu yaylardan fırlatılan canlı oklar.

Okçu sonsuza giden yoldaki hedefi görür ve oklarının hızlı ve uzağa gitmesi için tüm gücüyle gerer sizi.

Onun elinde gerilmeniz sevinç nedeni olsun size;

Çünkü o fırlatılan oku sevdiği gibi, elindeki sağlam yayı da sever.

Vermek Üstüne

Sonra zengin bir adam ona: Bize Vermekten söz et, dedi.

Ve o da cevap verdi:

Malınızdan vermek, az vermektir.

Ama kendinizden verirseniz, gerçekten vermiş olursunuz.

Sizin malınız, gelecekte yoksun kalma korkusuyla, koruyup sakladığınız şeylerden başka nedir ki?

Ve hacıların peşinden kutsal kente giderken, ne olur ne olmaz diye iz tutmayan kumlara kemik gömen bir köpek, gelecekten ne bekleyebilir ki?

Yoksunluktan korkmak, yoksunluğun ta kendisi değil midir?

Kuyularınız doluyken susuzluktan korkmak, hiçbir şeyin gideremediği asıl susuzluk değil mi?

Sahip oldukları çok maldan birazını verenler vardır –bunlar gösteriş olsun diye verirler ve bu gizli arzuları da verdikleri şeyi çürütür.

Bir de aza sahip olup, hepsini verenler vardır.

Bunlar hayata ve hayatın cömertliğine inanırlar, çıkınları da tükenmez hiçbir zaman.

Sevinçle verenler vardır ve bu sevinç ödülüdür onların.

Acıyla verenler de vardır ve bu acı onları arındırır.

Bir de, hiçbir pişmanlık duymadan, hiçbir sevinç beklemeden ve hiçbir erdem kaygısına düşmeden verenler vardır;

Vadideki şu mersin ağacının kokusunu havaya saçması gibi verirler sadece.

Böylelerinin elleri aracılığıyla kendini ifade eder Tanrı ve onların gözlerinden gülümser yeryüzüne.

İstendiğinde vermek iyidir, ama istenmeden bir merhamet güdüsüyle vermek daha iyidir,

Ve eli açık olan için, armağanını kabul edecek birini aramak, vermenin sevincinden daha engin bir sevinçtir.

Peki, sizi cimri kılmaya değer ne olabilir?

Sahip olduğunuz her şey er ya da geç elinizden çıkacağından,

Bugün verin ki paylaşma mevsimini siz yaşayın, varisleriniz değil.

Çok kez şöyle dersiniz: "Veririm, ama sadece hak edenlere."

Ne bahçenizdeki ağaçlar, ne de çayırlarınızdaki sürüler böyle der.

Onlar yaşamak için verirler; çünkü cimriler yok olmaya mahkûmdur.

Günlere ve gecelere sahip olmaya layık biri, sizden herhangi bir armağan almaya da layık elbette.

Ve hayatın okyanusundan içmeyi hak etmiş olan, tasını sizin küçük derenizden doldurmayı da hak eder kuşkusuz.

Almaya rıza göstermekteki cesaret ve güvenden, hatta almanın hayırseverliğinden daha yüce bir şey olabilir mi?

Hem siz kim oluyorsunuz ki, insanlar, açsınlar bağırlarını ve aralasınlar gurur perdelerini, onları kibirden arınmış çıplak özleriyle göresiniz diye.

Önce kendinizin vermeye, verme aracı olmaya layık olduğuna emin olun hele.

Çünkü, gerçekte hayattır hayata veren ve verdiğinizi sanan siz, basit birer tanıksınızdır sadece.

Ve siz alanlar –yani herkes– size ve size verenlere boyunduruk olacak bir minnet duygusuna kapılmayın hiç.

Verenle birlikte, onun armağanları üzerinde, kanatlanırcasına yükselmeyi tercih edin;

Çünkü borcunuzu aşırı derece önemsemek, anası yücegönüllü toprak ve babası Tanrı olanın cömertliğinden kuşku duymak demektir.

Yemek ve İçmek Üstüne

Sonra yaşlı bir adam, bir hancı ona şöyle dedi:

Bize Yemek ve İçmekten söz et.

Ve o da dedi ki:

Toprağın kokusuyla yaşayıp açık havadaki bitkiler gibi sadece ışıkla beslenebilseydiniz keşke.

Ama mademki yemek için öldürmek, susuzluğunuzu gidermek için annesinin sütünü yeni doğandan çalmak zorundasınız, hiç değilse bunu bir tapınmaya dönüştürün,

Ve sofralarınız, ormanlarla ovalardan saf ve masum olarak gelen nimetlerin en saf ve en masum olan insana kurban olarak sunulduğu sunaklar olsun.

Bir hayvanı kestiğinizde, gönlünüzden ona şöyle deyin:

"Seni kurban eden aynı güç beni de feda ediyor, ben de besin olacağım.

"Çünkü seni benim ellerime teslim eden o yasa beni de daha güçlü bir ele teslim edecek.

"Senin ve benim kanım cennetin ağacını besleyecek özsudan başka bir şey değildir."

* * *

Ve bir elmayı ısırdığınızda, gönlünüzden ona şöyle deyin:

"Tohumların benim bedenimde yaşayacak,

"Ve geleceğinin tomurcukları benim yüreğimde çiçek açacaklar,

"Ve râyihan benim soluğum olacak,

"Birlikte sevineceğiz mevsimler dönerken."

Sonbaharda, bağlarınızı bozup salkımları cendereye taşırken, gönlünüzden şöyle deyin:

"Ben de bağım, benim meyvelerim de cendere için toplanacak,

"Ve taze şarap gibi, öncesiz – sonrasız bir küpte saklanacağım."

Kış geldiğinde de, şarap testilerinin mührünü kırarken, her birinizin yüreğinde, her kadeh için bir şarkı olsun,

Ve o şarkıda güz günlerinin, bağların ve üzüm cenderesinin anısı olsun.

Çalışmak Üstüne

Ardından bir çiftçi konuştu: Bize Çalışmaktan söz et.

Ve o şöyle cevap verdi:

Yeryüzünün ve yeryüzü ruhunun ahengine uymak umuduyla çalışırsınız.

Çünkü aylaklık yaparsanız mevsimlere yabancı düşer, tüm görkemiyle ve mağrur bir boyun eğişle sonsuza yürüyen yaşam kafilesinin dışında kalırsınız.

Çalışırken saatlerin fısıltısını müziğe dönüştüren bir ney olursunuz.

Her şey uyum içinde, birlikte şarkı söylerken, sessiz ve dilsiz bir kamış olmak isteyen biri çıkar mı aranızdan?

Size her zaman, çalışmanın bir lanet, zahmetli bir işin bir talihsizlik olduğu söylendi.

Ama ben size diyorum ki, çalıştığınız zaman, yeryüzünün en yüce rüyasının bu rüya doğarken sizin payınıza ayrılmış olan parçasını gerçekleştiriyorsunuz,

Ve siz çalışırken, gerçekte hayatı seviyorsunuz,

Ve hayatı çalışarak sevmek, hayatın en derin sırrına ermektir.

Ama, acı çekerken, doğmayı bir ıstırap, bedeninizin yükünü taşımayı alnınıza yazılı bir lanet olarak düşünürseniz, ben de size derim ki, bu yazıyı alınterinizden başka hiçbir şey silemeyecektir.

Size varoluşun karanlık olduğu da söylendi, siz de bu bezginlik içinde, bezginlerin size söylediklerini yineleyip duruyorsunuz.

Ve ben, size, hayatın arzu olmadıkça gerçekten karanlık olduğunu,

Ve bu arzunun, bilgi olmadıkça, kör olduğunu,

Ve bu bilginin, çalışma olmadıkça, nafile olduğunu,

Ve çalışmanın da, aşk olmadıkça, kof olduğunu söylüyorum.

Aşkla çalıştığınız zaman, kendinizi kendinize, başkalarına ve Tanrı'ya bağlamış olursunuz.

Peki, aşkla çalışmak nedir?

Bir giysiyi yüreğinizden çekilen ipliklerle dokumaktır, o giysiyi sevgiliniz giyecekmiş gibi.

Bir evi, içinde sevgiliniz oturacakmış gibi şefkatle inşa etmektir.

Tohumunuzu sevecenlikle ekmek ve sevinçle hasat etmektir, meyvesini sevgiliniz yiyecekmiş gibi.

Biçim verdiğiniz her şeye ruhunuzu üflemektir,

Ve bütün cennetliklerin çevrenizde durup sizi izlediklerini bilmektir.

* * *

Uykunuzda konuşur gibi, şöyle dediğinizi duymuştum çok zaman:

"Mermeri işleyen ve taşta kendinin imgesini yakalayan, toprağı sürüp işleyenden daha soyludur.

"Gökkuşağını yakalayıp onu insan suretinde tuvale yansıtan, ayağımıza pabuç yapandan daha değerlidir."

Oysa ben, hem de uykuda filan değil, öğle vaktinin aşırı uyanıklığında, derim ki: Rüzgâr, dev bir meşe ağacıyla da, ufacık bir ot filiziyle de aynı tatlı dille konuşur,

Ve kim rüzgârın sesini aşkıyla daha da tatlı bir şarkıya dönüştürebiliyorsa, en yücesi odur.

İş, görünür kılınmış aşktır.

Eğer aşkla çalışamıyorsanız, çalışmaktan hiç hoşnut değilseniz, işinizi bırakıp tapınağın kapısına postu sererek sevinçle çalışanlardan sadaka dilenin daha iyi.

Çünkü gönülsüz pişirdiğiniz ekmek acı olacaktır ve ancak yarısını giderir insanın açlığının.

Eğer salkımları yüzünüzü buruşturarak ezerseniz, tiksintiniz şaraba zehir katacaktır.

Siz melekler gibi şarkı söyleseniz de, aşk yoksa şarkınızda, sizi dinleyenleri sağırlaştırır, günün ve gecenin seslerini duymaktan alıkorsunuz onları.

Sevinç ve Hüzün Üstüne

Ve bir kadın dedi ki: Bize Sevinç ve Hüzünden söz et.

Ve o cevap verdi:

Sevinciniz, sizin maskesiz hüznünüzdür.

Kahkahalarınızın yükseldiği kuyu da çoğu zaman gözyaşlarınızla dolmuştur.

Başka nasıl olabilirdi ki?

Hüzün kalbinizde ne kadar derin bir oyuk açarsa, sevincinizin dolacağı o kadar çok yer olur.

Şarabınızı doldurduğunuz kadeh çömlekçinin fırınında alevi tatmadı mı?

Ruhunuzu yatıştıran şu lavtanın yapıldığı ağaç bıçakla oyulmadı mı?

Sevinçliyken yüreğinizin uçurumlarına bakın, size hüzün veren şeyin sizi sevindiren şeyin ta kendisi olduğunu göreceksiniz.

Acılara gömüldüğünüzde de, yine yüreğinize bakın, sizi acıtan şeyin daha önceleri size sevinç kaynağı olan şeyden başka bir şey olmadığını fark edeceksiniz.

İçinizden kimileri: "Sevincin değeri hüzünden daha büyüktür," der.

Kimileri de: "Hayır, hüzün daha değerlidir," diye karşılık verirler.

Oysa ben, size: "İkisi birbirinden ayrılmaz," diyorum.

Onlar birlikte gelirler, biri sofranızda sizinle otururken, unutmayın ki öbürü de yatağınızda uyur.

Gerçekte, sevinciniz ve hüznünüz arasında bir terazinin iki kefesi gibi askıdasınız.

Ancak kefeleriniz boşken dingin ve dengedesiniz.

Hazinenin bekçisi altın ve gümüşünü tartmak için sizi kaldırdığında, ya sevincinizin ya da hüznünüzün ağır basması kaçınılmazdır.

Evler Üstüne

Sonra bir duvarcı öne çıkıp: Bize Evlerden söz et, dedi.

Ve o cevap verdi ve dedi ki:

Kentin surları içinde bir ev kurmadan önce, düşünüzde kırda bir çardak kurun.

Çünkü, akşam çökünce evlerinize dönen sizler gibi, içinizdeki o her daim yalnız gezgin de dönüş özlemi duyar.

Eviniz en geniş vücudunuzdur.

O güneşte büyür ve gecenin dinginliğinde uyur, düş de görür çoğu zaman. Eviniz düş görmez mi? Ve düşünde kenti bırakıp kırlara, tepelere açılmaz mı?

Ah! Evlerinizi toplayıp avucuma, tohum eker gibi ormanlara ve çayırlara serpebilseydim!

Vadiler caddeleriniz, yeşil patikalarınız dar sokaklarınız olsaydı, birbirinizi bağlar arasında ararken giysileriniz mis gibi toprak koksaydı keşke.

Ama bunun zamanı gelmedi henüz.

Atalarınız korkularından dolayı, sizi olabildiğince bir araya tıkıştırdılar. Bu korku bir süre daha sürecek. Kentinizin surları, bir süre daha konutlarınız

ve tarlalarınız arasında engel oluşturmaya devam edecek.

Söyleyin bana Orphalese halkı sizi bu evlere bağlı kılan nedir? Kilitli kapılarla nedir koruyup sakladığınız?

Huzurunuz var mı, gücünüzü ortaya çıkaran o dingin arzu var mı bu evlerde?

Anılarınız var mı, zihnin doruklarını ışıltılı kemerlerle birbirine bağlayan?

Güzellik var mı, yüreği ağaç ve taştan yapılmış şeylerden alıp kutsal dağa götüren?

Söyleyin bana, bütün bunlar var mı evlerinizde?

Yoksa, rahatına düşkünlük tutkusu mu var, evlerinize bir misafir gibi sinsice girip, sonra bir ev sahibi, sonra da bir efendi kesilen?

Evet, elbette, kırbaç ve çengellerle, daha büyük arzularınızı kuklalara çeviren terbiyeci bu işte.

Elleri ipekten de olsa, yüreği demirdendir onun.

Sizi uyuşturup uyutur, sırf yatağınızın başında dikilip bedeninizin saygınlığını alaya almak için.

Sağlam duyularınızla alay eder ve kırılgan çanaklarmışçasına kuştüylerine sarar onları.

Gerçekte, rahatlık tutkusu ruhun duyarlığını öldürür; sonra da, neşeli ve öcünü almış olarak cenaze alayının ardından yürür.

Ama siz, ey uzayın oğulları, rahatlığın uyuşturma-

dığı sizler ne tuzağa düşürülecek ne de evcilleştirileceksiniz.

Sizin eviniz bir gemiyi yerinde tutan çapası değil, onun yelken direği olacak.

Eviniz yarayı örten parlak bir zar değil, gözünüzü koruyan gözkapağı olacak.

Siz, kapılardan geçmek için ne kanatlarınızı kapayacak, ne tavana vurmasın diye başınızı eğecek, ne de duvarlar çatlayıp başınıza çöker diye soluk almaktan korkacaksınız.

Siz, ölülerin diriler için kazdıkları mezarlarda yaşamayacaksınız.

Eviniz görkemli ve şatafatlı olsa da, ne sırrınızı sarıp kuşatabilecek, ne de özleminizi dört duvar arasına kapatabilecek.

Sizin içinizde sınırsız olanın meskeni, kapısı sabah sisi, pencereleri ise gecenin ilahileri ve dinginliği olan gökyüzü konağıdır.

Giysiler Üstüne

Dokumacı da ona: Bize Giysilerden söz et, dedi.

Ve o cevap verdi:

Giysileriniz güzelliğinizin çoğunu gizliyor, ama çirkinliği hiç saklamıyor.

Giysilerinizde mahremiyetin özgürlüğünü arasanız da, onlar size bir koşum ve bir zincir olabilir.

Keşke güneşi ve rüzgârı daha az giysi ve daha fazla tenle kucaklayabilseydiniz.

Çünkü hayatın soluğu güneşin parıltısında, eli de rüzgârdadır.

İçinizden bazıları: "Giydiğimiz giysileri dokuyan kuzey rüzgârıdır," diyor.

Ve ben derim ki, Evet, kuzey rüzgârıydı.

Ancak onun dokuma tezgâhı utanç, ipliği de gevşeyen kaslardı.

Ve işini bitirdiğinde, ormanda gülmeye başladı.

Unutmayın ki, gösterişsiz giysiler, ahlâksızların gözlerinden sizi koruyan bir kalkandır.

Ancak, ahlaksızlar ortalıkta yokken, utanma bir pranga ve akıl tutukluğu olmaz mı?

Unutmayın ki, toprak çıplak ayaklarınıza dokunmaya bayılır ve rüzgârlar saçınızı okşamayı özler.

Alım-Satım Üstüne

Bir tüccar dedi ki: Bize Alım-Satımdan söz et.

Ve o cevap verdi, dedi ki:

Yeryüzü size meyvelerini verir, siz de yokluk çekmemek için avuçlarınızı nasıl dolduracağınızı bilmelisiniz.

Yeryüzünün armağanlarını birbirinize alıp verirken, bolluğa ve hoşnutluğa ulaşacaksınız.

Ama alış-veriş sevgi ve adaletle yapılmazsa, kimilerinizi açgözlülüğe, kimilerinizi de açlığa sürükler.

Siz, denizlerin, tarlaların ve bağların işçileri, pazar yerinde dokumacılarla, çömlekçilerle ve baharatçılarla karşılaştığınız zaman,

Çağırın yeryüzünün yüce ruhunu, aranıza katılsın ve terazilerinizi kutsasın, değere karşı değerleri ayarlasın.

Elleri üretmeyenlerin ticaretinize katılmalarına izin vermeyin, çünkü onlar sizin çabalarınıza ancak boş laflarla karşılık verirler.

Onlara şöyle diyeceksiniz:

"Bizimle tarlaya gelin ya da kardeşlerimizle gidip denize ağlarınızı atın;

Çünkü toprak ve deniz bize nasıl cömert davranıyorsa size de öyle davranacaktır.

Ve şarkıcılar, dansçılar ve neyzenler de gelirlerse, onların armağanlarından da satın alın.

Çünkü onlar da meyve ve tütsü toplayıcıları gibidir, sundukları düşlerden yapılmış olsa bile, ruhlarınızı donatıp beslerler.

Ve pazar yerini terk etmeden önce, kimsenin oradan eli boş dönmediğini görün.

Çünkü yeryüzünün yüce ruhu, içinizdeki en düşkün insanın ihtiyaçları karşılanmadıkça, rüzgârın sırtında huzur içinde uyuyamayacaktır.

Suç ve Ceza Üstüne

O sırada, kentin yargıçlarından biri kalkıp: Bize Suç ve Cezadan söz et, dedi.

Ve o şöyle cevap verdi:

Ruhlarınız rüzgâra kapılıp doğru yoldan saptığı zamandır,

Yalnız ve korumasız kaldığınızda, başkalarına ve dolayısıyla kendinize de karşı bir hata yaptığınız zamandır.

Bu hatanın cezası da, kutsanmışların kapısını çalıp, açılması için bir süre beklemenizdir.

Okyanus gibidir sizin tanrısal-benliğiniz;

Sonsuza kadar temiz.

Ve boşluk gibi, sadece kanatlı olanları taşır.

Hatta güneş gibidir tanrısal-benliğiniz;

Ne köstebeğin kovuklarını bilir, ne yılanın yollarını arar.

Ama tanrısal-benliğiniz, tek başına yaşamaz varlığınızın içinde.

Çünkü sizin pek çok şeyiniz hâlâ insan, ama pek çok şeyiniz de henüz insan bile değil,

Kendi uyanışını arayarak siste uyurgezer yürüyen biçimsiz bir cüce sadece.

Oysa ben, şimdi içinizdeki insandan söz etmek isterim.

Çünkü suçu ve suçun cezasını bilen odur; tanrısal-benliğiniz ya da sisteki cüce değil.

Bir suçludan, sizlerden biri gibi değil de, size yabancı ve dünyanıza davetsiz girmiş biri gibi söz ettiğinizi sık sık duydum.

Ama ben şöyle diyorum: Aziz ve âdil kişiler nasıl ki her birinizin içinde olan doruktan daha yükseğe çıkamazlarsa,

Aynı şekilde kötüler ve zayıflar da içinizdeki o çukurdan daha aşağıya inemezler.

Nasıl ki, yaprak, ancak bütün ağacın sessiz bir uyumu içinde sararırsa,

Suçlu da, ancak hepinizin gizli iradesiyle işler suçunu.

Tören alayı gibi birlikte yürürsünüz tanrısal -benliğinize doğru.

Hem yolsunuz, hem yolcu.

İçinizden biri düştüğünde, arkasından gelenler için düşer o, taşa takılıp tökezlenmemeleri için uyarır onları.

Ve önündekiler için de düşer, ayakları kendisinden daha hızlı ve sağlam olsa bile, taşı yoldan kaldırmayanlar için.

Sözlerim yüreklerinize ağır bir yük gibi çökse de, şunu da söyleyeceğim:

Öldürülen, sorumsuz değildir öldürülmesinden,

Soyulan da soyulmasında suçsuz değildir.

Doğru insan, doğru olmayanın eylemlerinden masum değildir,

Ve elleri temiz olan da hainin pisliklerine bulaşmamış değildir.

Evet, suçlu olan, mağdurun kurbanı olur çoğu zaman.

Dahası, suçlu olan, masum ve kusursuz olanın yükünü taşımaya da mahkûm olur.

Haklıyı haksızdan, iyiyi kötüden ayıramazsınız;

Çünkü, onlar birbirine dokunmuş siyah ve beyaz gibi, güneşe karşı birlikte dururlar.

Ve siyah iplik koparsa, dokumacı kumaşın tümünü elden geçirir, ayrıca tezgâhı da gözden geçirir.

Sizden biri sadakatsiz bir kadını suçlarsa,

Kocasının yüreğini de koysun aynı teraziye ve aynı ölçülerle alsın ölçüsünü onun ruhunun.

İnciteni cezalandırmak isteyen, incinenin de ruhunu görmek zorundadır.

İçinizde doğruluk adına ceza verecek ve çürümüş ağaca balta vuracak olan biri varsa, köklerine baksın bu ağacın;

İyilerin ve kötülerin, meyve veren ve vermeyenlerin köklerini, toprağın o dingin bağrında sarmaş dolaş görecektir.

Ve siz ey yargıçlar, adalet isteyenler,

Görünüşte namuslu geçinse de ruhunda namussuzluk olan insana hangi hükmü verirsiniz?

Bedenen öldürmüş ama kendisi de ruhen ölmüş olana ne ceza kesersiniz?

Aldatıcı ve zalim davrananı nasıl yargılarsınız,

Kendisi haksızlığa uğramış ve incinmiş ise?

Peki, pişmanlıkları yaptıkları yanlışları çoktan aşmış olanları nasıl cezalandırırsınız?

Pişmanlık, sizin hizmet etmek istediğiniz, yasanın da istediği doğru ceza değil midir?

Ama siz pişmanlığı ne sadece masuma bırakabilir ne de suçlunun yüreğinden söküp alabilirsiniz.

Pişmanlık gece avaz avaz bağırır, insanlar uyanıp kendilerine baksınlar diye.

Ve siz, adaleti anlamak isteyenler, nasıl başaracaksınız bunu, eylemlerin tümüne tam aydınlıkta bakmadan?

Ancak o zaman, ayakta olan ile düşmüş insanın aslında tek kişi olduğunu, onun cüce-benliğinin gecesi ile tanrısal-benliğinin gündüzü arasında bir alacakaranlıkta durduğunu,

Ve tapınağın köşe taşının, temelinin en dibindeki taştan daha üstte olmadığını bileceksiniz.

Sonra bir avukat: Peki, Yasalarımız hakkında ne diyorsunuz Üstat diye sordu.

Ve o cevap verdi:

Yasa yapmaktan zevk alıyorsunuz;

Ama onları çiğnemekten daha çok zevk alıyorsunuz.

Okyanus kıyısında oynarken özene bezene kumdan şatolar yapan, sonra da kahkahalar atarak onları yıkan çocuklar gibi.

Siz kumdan şatolar yaparken, okyanus kıyıya daha çok kum taşıyor, siz şatolarınızı yıkarken de okyanus sizinle birlikte kahkaha atıyor.

Gerçekten de, okyanus hep masumlar için atar kahkahasını.

Ama yaşamı bir okyanus olmayan ve insanların yaptığı yasaları kumdan şatolar olarak görmek yerine,

Yaşamı bir kaya, yasayı da kayada kendi suretlerini kazımak için kullandıkları bir keski olarak görenler hakkında ne demeli?

Ne demeli dansçılardan nefret eden kötürüm için?

* * *

Ya boyunduruğuna âşık olup, ormanların geyiğini ve karacasım yoldan sapmış serseri yaratıklar sayan öküz hakkında ne demeli?

Derisini değiştiremeyip, hemcinslerine çıplak ve arlanmaz diyen kocamış yılana ne demeli?

Düğüne erken gelip tıka basa karnını doldurarak yorgun düştükten sonra, bütün şölenleri yasalara aykırı ve şölene katılan herkesi de bir yasa düşmanı ilan ederek oradan çekip gidenler hakkında ne demeli?

Güneş ışığında durup da sırtını güneşe dönmüş olanlara ben ne diyebilirim ki?

Sadece kendi gölgelerini görüyorlar, gölgeleri de onların yasalarıdır.

Ve güneş, onlar için gölge oluşturan bir şeyden fazlası değildir.

Yasalarına kölelik de, eğilerek toprağa düşen bu gölgelerin karaltısını çizmekten başka nedir ki?

Ama siz, yüzleri güneşe dönük yürüyenler, toprağa düşen hangi gölge engelleyebilir sizi?

Siz, rüzgârla birlikte yola çıkanlar, hangi rüzgârgülü rotanızı size gösterebilir?

İnsan yapısı bir zindan kapısına ilişmeden zihninizdeki boyunduruğunuzu kırarsanız, hangi insan yasası sizi bağlayabilir?

İnsan elinden çıkma hiçbir zincire takılmadan dans ederseniz, hangi yasa korkutabilir sizi?

Ve, kimsenin yolunu tıkamadan giysilerinizi çıkarıp atarsanız, kim mahkemeye sürükleyebilir ki sizi?

Ey Orphalese halkı, davulun sesini susturabilir, lirin tellerini gevşetebilirsiniz, ama tarlakuşunu kim alıkoyabilir şakımasından?

Özgürlük Üstüne

Bir hatip: Bize Özgürlükten söz et, dedi.

Ve o cevap verdi:

Sizi kentin kapısında ve ocağınızın başında, secdeye varıp özgürlüğünüze tapındığınızı gördüm,

Kendilerini katleden zorbanın önünde eğilip onu yücelten köleler gibi.

Evet, içinizde en özgür görünenlerin, tapınağın korusunda ve kalenin gölgesinde özgürlüklerini enselerinde bir boyunduruk ve bileklerinde bir kelepçe gibi taşıdıklarını fark ettim.

Yüreğim kanamaya başladı, çünkü gerçek özgürlük, özgürlük tutkusunun bile sizi gemlediğini anladığınızda ve özgürlükten bir amaç, bir tatmin aracı olarak söz etmeyi bıraktığınızda gerçekleşir ancak.

Özgür olacaksınız, ama günleriniz kaygısız, geceleriniz doygun ve neşeli olduğu zaman değil,

Tersine kaygılar, yoksunluklar ve kederler hayatınızı kuşatmışken ve siz çıplak ve tüm bağlardan kurtulmuş olarak hepsini aştığınız zaman özgürsünüz gerçekten.

Ve günlerinizle gecelerinizi nasıl aşacaksınız, bilinci-

nize söken şafakta öğle saatlerinize vurduğunuz zincirleri kırmadan?

Aslında, özgürlük dediğiniz şey bu zincirlerin en sağlam olanıdır, halkaları güneşte parlayıp gözlerinizi kamaştırsa da.

Özgür olabilmek için çıkarıp atacağınız kendi varlığınızın parçaları değil midir?

Ortadan kaldırmak istediğiniz adaletsiz bir yasa ise, kendi ellerinizle alnınıza yazdığınız bir yasadan başka bir şey değildir bu.

Onu hukuk kitaplarını yakarak ya da yargıçlarınızın alınlarını yıkayarak, denizlerin bütün suyunu boca etseniz bile, temizleyemezsiniz.

Tahtından indirmek istediğiniz bir zorba ise önce içinizde ona kurduğunuz tahtı devirin.

Bir zorba, gururlu ve özgür insanları nasıl yönetebilir, eğer onların özgürlüklerinin özünde bir kölelik, gururlarının özünde bir utanç yoksa?

Kurtulmak istediğiniz bir kaygı ise, şu da bir gerçek ki, kaygıyı seçen sizsiniz, o size dayatılmış değil.

Uzaklaştırmak istediğiniz bir korku ise, o korku sizin yüreğinizi yurt edinmiş, korkulanın ellerini değil.

Gerçekte her şey: Arzulanan ve korkulan, nefret edilen ve sevilen, peşinden koştuğunuz ve kurtulmak istediğiniz her şey, sürekli bir yarı-kucaklaşma halinde varlığınızın içinde devinir.

Her şey içinizde devinir, birbirine geçmiş ışık ve gölge çiftleri gibi.

Gölge solup dağıldığında, geride kalan ışık bir başka ışığın gölgesine dönüşür.

İşte böyle, prangalarından kurtulan özgürlüğünüz, daha büyük bir özgürlüğün prangası olur.

Ve rahibe yeniden söz aldı ve dedi ki: Bize Akıldan ve Tutkudan söz et.

Ve o şöyle cevap verdi:

Ruhunuz çoğu zaman bir savaş alanıdır, burada sağduyunuz ve aklınız, tutkunuza ve arzunuza karşı savaşır.

Keşke ruhunuza bir arabulucu olabilsem, çelişen ve uyuşmayan unsurlarınızı birliğe ve bir ezgiye dönüştürebilseydim!

Ama siz kendiniz arabulucu olmadıkça, daha doğrusu tüm unsurlarınızı sevmedikçe, ben nasıl yapabilirim bunu?

Aklınız ve tutkunuz, denizci ruhunuzun dümeni ve yelkenidir.

Yelkeniniz parçalanırsa ya da dümeniniz kırılırsa, dalgalarla sürüklenmekten ya da denizin ortasında kalakalmaktan başka ne gelir elinizden?

Çünkü akıl, tek başına hükmederse, sınırlı bir güçtür; tutku da, başıboş bırakılmışsa, kendini yakıp tüketen bir alevdir.

Bırakın, ruhunuz aklınızı tutkunun doruklarına yüceltsin ki okusun şarkısını.

Bırakın, ruhunuz tutkusunu akılla yönetsin ki tutkunuz her gün yeniden dirilsin, Anka kuşu gibi kendi küllerinden doğsun.

Bilgeliğinizi ve arzunuzu, evinizdeki iki aziz konuk gibi görmenizi isterim.

Kuşkusuz bir konuğa öbüründen daha çok saygı göstermezsiniz, çünkü bir ayrım gözetirseniz ikisinin de güvenini ve sevgisini yitirirsiniz.

Tepelerde, akkavakların serin gölgesinde oturup uzak tarlaların ve çayırların huzur ve dinginliğinin tadını çıkarırken, yüreğiniz sessizce: "Tanrı akılda dinlenir," desin.

Fırtına koptuğunda ve sert bir rüzgâr ormanı sarsıp gök gürültüsü ve şimşek göklerin yüceliğini gösterdiğinde, yüreğiniz ürkü içinde: "Tanrı tutku içinde devinir," desin.

Mademki Tanrı'nın evreninde bir soluk ve Tanrı'nın ormanında bir yapraktan başka bir şey değilsiniz, siz de aklın içinde dinlenip tutkuyla devinmelisiniz.

Acı Üstüne

Bir kadın konuştu: Bize Acıdan söz et, dedi.

Ve o dedi ki:

Acınız, anlama yetinizi saran kabuğu kıran şeydir.

Nasıl ki meyvenin yüreğinin güneşe açılması için çekirdeğinin kırılması gerekiyorsa, sizin de acıyı tanımanız gerekir.

Siz yüreklerinizi yaşamınızın gündelik mucizeleri karşısında hayranlık içinde tutabilseydiniz, acınız da en az sevinciniz kadar harikulâde görünürdü,

Ve böylece, yüreğinizin mevsimlerine razı olurdunuz, tıpkı tarlalarınızdan geçen mevsimlere her zaman razı olduğunuz gibi.

Hüznünüzün kışlarını da dinginlikle yaşardınız.

Acılarınızın çoğu sizin seçiminizdir.

Acı, içinizdeki hekimin hasta benliğinizi sağaltmak için kullandığı tadı kötü ilaçtır.

Bu hekime güvenin, ilacını sessizce, huzurla için:

Çünkü eli sert ve ağır olsa da, Görünmeyen'in müşfik eliyle yönlendirilir,

Ve onun size uzattığı tas, dudaklarınızı yaksa da, Çömlekçi'nin kutsal gözyaşlarıyla ıslattığı kilden yapılmıştır.

Kendini Bilmek Üstüne

Ve bir adam söz aldı: Bize Kendini Bilmekten söz et, dedi.

Ve o şöyle cevapladı:

Yürekleriniz günlerin ve gecelerin gizlerini sessizce bilirler.

Ama kulaklarınız yüreğinizdeki bilginin yankısını duymaya can atar.

Düşüncede hep bildiğiniz şeyi kelimelerle de duymak istersiniz.

Doğrusu göreviniz de budur.

Kendinizde saklı pınar fışkırsın ve mırıldanarak koşsun denize doğru;

Sonsuz derinliklerinizin hazinesi serilsin gözlerinizin önüne.

Ama siz meçhul hazinenizi teraziye vurmayın,

Bilginizin derinliklerini sırıkla ya da iskandil atarak ölçmeye kalkmayın.

Çünkü benliğiniz, sınırı ve ölçüsü olmayan bir denizdir.

"Hakikati buldum" demeyin, "Bir hakikat buldum" deyin.

"Ruhun yolunu buldum" demeyin, "Yolumda giderken ruhu buldum" deyin.

Çünkü ruh her yolda yürür.

Ruh ne bir hat üzerinde yürür, ne de bir kamış gibi büyür.

Ruh sayısız taçyapraklı bir nilüfer gibi kendi kendine açar.

Sonra bir öğretmen ona dedi ki: Bize Öğretmekten söz et.

Ve o cevap verdi:

Hiç kimse, bilginizin şafağı sökerken zaten yarı uykuda bekleyen şeyden başkasını öğretemez size.

Tapınağın gölgesinde, çömezleri arasında yürüyen öğretmen, bilgeliğinden değil, daha çok inancından ve sevgisinden verir.

Gerçekten bilge ise, sizi kendi bilgelik evine girmeye çağırmayacak, sizin kendi aklınızın eşiğine kadar götürecektir.

Gökbilimci uzay hakkındaki anlayışını size anlatabilir, ama böyle bir anlayışı size armağan edemez.

Müzisyen size bütün uzaydaki ritmle ilgili bir şarkı söyleyebilir ama ritmi yakalayan duyuşu da, ona yansıyan sesi de veremez.

Sayılar biliminde hünerli biri size ağırlık, ölçü dünyasını gösterebilir, ama sizi o dünyaya götüremez.

Çünkü bir insanın bakışı, kanatlarını bir başka insanın bakışına ödünç veremez.

Her biriniz Tanrı katında tek tek bilindiğiniz gibi, Tanrı hakkındaki bilginizde ve dünyayı kavrayışınızda da tek başına olmak zorundasınız.

Dostluk Üstüne

Ve bir yeniyetme delikanlı: Bize Dostluktan söz et, dedi.

Ve o şöyle cevap verdi:

Dostunuz, karşılanmış bir ihtiyacınızdır.

Sevgiyle ekip şükranla biçtiğiniz tarlanızdır.

Kurulu sofranız ve ocağınızın ateşidir.

Çünkü açken ona gelir, huzur için onu ararsınız.

Dostunuz size fikrini açarken, aklınızdan geçen bir "hayır"dan korkmayın, "evet"i kendinize saklamayın.

Ve o sustuğu zaman, yüreğiniz onu yüreğini dinlemekten geri durmasın;

Çünkü dostlukta bütün düşünceler, bütün arzular ve bütün umutlar, sözler olmadan, sessiz bir sevinç içinde doğar ve paylaşılırlar.

Dostunuzdan ayrıldığınızda, kendinizi kedere kaptırmayın;

Çünkü onun en çok sevdiğiniz özelliği, belki de onun yokluğunda daha da belirgin olacaktır, tıpkı bir dağcıya dağın ovadan daha belirgin görünmesi gibi.

Dostlukta, ruhu derinleştirmekten başka bir niyet olmasın.

Çünkü kendi sırrına ermekten başka bir şeyin ardına düşen sevgi, sevgi değil, hiçbir şeye yaramayan bir ganimet için atılmış bir ağdır.

Ve sizdeki en iyi şey dostunuzun olsun.

Onun içinizdeki denizin alçaldığını bilmesi gerekliyse, yükseldiğini de bilsin.

Sadece zaman öldürmek için arayacağınız biri nasıl bir dosttur ki?

Onu her zaman yaşanası saatleriniz için arayın.

Çünkü o, bu ihtiyacınızı karşılamak içindir, boşluğunuzu doldurmak için değil.

Ve dostluğun hoşluğu içinde, gülün ve paylaşın zevkleri.

Çünkü küçük şeylerin şebneminde yürek sabahına kavuşur ve tazelenir yeniden.

Konuşmak Üstüne

Sonra bir alim: Bize Konuşmak üzerine ne söylersin dedi.

Ve o şöyle cevap verdi:

Düşüncelerinizle barışık olmadığınız zaman konuşursunuz;

Yüreğinizin yalnızlığında barınamadığınızda, dudaklarınızda yaşamaya başlarsınız, ses de sadece bir oyalanma ve bir oyun olur o zaman.

Ve sözlerinizin çoğunda yarı yarıya öldürürsünüz düşüncenizi.

Çünkü engin ufukların kuşudur düşünce, sözcüklerin kafesinde kanatlarını açar belki, ama uçamaz.

Aranızda yalnızlık korkusundan konuşkan insanları arayanlar vardır.

Yalnızlığın sessizliği kendi çıplak benliklerini gösterir onlara, kaçarlar bundan.

Konuşanlar vardır, her bilginin ve öngörünün dışında, kendilerinin bile kavrayamadıkları bir hakikati ortaya çıkaranlar.

Bir de, hakikati içsel olarak kavradıkları halde buna sözcüklere dökmeden dile getirenler vardır.

Bunların bağrında ruh, uyumlu bir sessizlik içinde yaşar.

Yol kenarında ya da pazar yerinde dostunuzla karşılaştığınızda, bırakın içinizdeki ruh kımıldatsın dudaklarınızı ve yönlendirsin dilinizi.

Ve sesinizin içindeki o ses kulağının kulağına konuşsun;

Çünkü onun ruhu yüreğinizin hakikatini saklayacaktır, belleğin bir şarabın tadını sakladığı gibi.

Rengi yitip, kadeh yok olduğunda bile.

Zaman Üstüne

Sonra bir gökbilimci dedi ki: Ey Üstat, ya Zaman hakkında?

Ve o cevap verdi:

Siz ölçüsü olmayan ve ölçülemez olan zamanı ölçmek istersiniz.

Davranışlarınızı, dahası ruhunuzun akışını saatlere ve mevsimlere göre düzenleyip yönetmek istersiniz.

Zamanı, kıyısında oturup akışını izlediğiniz bir ırmağa dönüştürmeyi seversiniz.

Ancak, içinizde zamansız olan, yaşamın zamansız olduğunun farkındadır,

Ve bilir ki, dün bugünün anısından ve yarın da bugünün düşünden başka bir şey değildir,

Bilir ki, içinizde ki o şarkı söyleyen ve derin düşüncelere dalan, hâlâ yıldızları uzaya saçan o ilk anı yaşamaktadır.

Aranızda sevme gücünün uçsuz bucaksız olduğunu hissetmeyen var mı?

Buna rağmen aynı sevginin, ne kadar uçsuz bucaksız olursa olsun, kişinin varlığının merkezinde sarmalandığını, bir sevgi fikrinden bir başka sevgi

fikrine, bir sevgi ediminden bir başka sevgi edimine geçmediğini hissetmeyen var mıdır aranızda?

Zaman da sevgi gibi bölünmez ve ölçülemez değil midir?

Ama siz düşüncenizde zamanı mevsimlerle ölçmeye gerek duyuyorsanız, bırakın her mevsim sarsın diğer bütün mevsimleri,

Ve bırakın şu an, geçmişi anılarla, geleceği de özlemle kucaklasın.

İyi ve Kötü Üstüne

Kentin yaşlılarından biri dedi ki: Bize İyi ve Kötüden söz et.

Ve o cevap verdi:

İçinizdeki iyilikten söz edebilirim, kötülükten değil.

Kötülük nedir ki kendi açlık ve susuzluğuyla eziyet çeken iyilikten başka?

Gerçekte, iyilik, acıkırsa karanlık mağaralarda bile yiyecek arar, susarsa bataklıktan bile içer.

Siz kendinizle bir olursanız iyi insanlarsınız.

Ama kendinizle bir olamazsanız, kötü olduğunuz anlamına gelmez bu.

Çünkü bölünmüş bir ev harami mağarası değildir, sadece bölünmüş bir evdir.

Dümensiz bir gemi tehlikeli kayalıklarda başıboş seyredebilir, ama batmayabilir de.

Siz kendinizden verdiğiniz zaman iyi insanlarsınız.

Ama kendi çıkarınız peşinde olursanız da kötü insanlar olmazsınız.

Çünkü çıkarınız peşindeyken, toprağa dalıp memesini emen kökten başka bir şey değilsiniz.

Elbette ki meyve, köküne: "Sen de benim gibi olgun ve dolgun, her zaman bereketli ol" diyemez.

Çünkü vermek, meyve için bir zorunluluk ise; kök için de, almak zorunluluktur.

Ne dediğinizi bilerek konuştuğunuz zaman, iyisiniz.

Ama uyurken ve diliniz amaçsızca debelenirken de kötü değilsiniz.

Çünkü tökezleyen bir konuşma bile zayıf bir dili güçlendirebilir.

Amacınıza doğru inançla ve cesaretli adımlarla yürüdüğünüz zaman iyisinizdir.

Ama aksayarak yürüdüğünüzde kötü olmazsınız.

Aksayanlar bile geriye doğru gitmezler.

Ama siz, güçlüler ve ayağına çabuk olanlar, merhametli olalım diye aksamayın aksakların önünde.

Siz pek çok bakımdan iyi insanlarsınız ve iyi olmadığınız zaman da kötü değilsiniz,

Sadece aylak ve tembelsiniz.

Ne yazık ki, geyikler kaplumbağalara hızlı olmayı öğretemiyor.

Sizin iyiliğiniz yüce benliğinize duyduğunuz özlemde yatar: Bu özlem de her birinizde vardır.

Ama aranızdan kimilerinde bu özlem, yamaçların gizlerini ve ormanların türküsünü tüm gücüyle sürükleyerek denize doğru akan bir seldir.

Diğerlerinizde ise, köşe ve dönemeçlerde yoldan çıkıp kıyıya varmadan oyalanan küçük bir ırmaktır.

Ama bırakın, özlemi daha büyük olan, öbürüne: "Neden böyle kararsız, böyle yavaşsın?" demesin.

Çünkü gerçekten iyi olan insan, ne çıplak olana: "Giysin nerede senin?" ne de evi barkı olmayana: "Evine ne oldu?" diye sorar.

Dua Üstüne

Derken bir rahibe: Bize Duadan söz et, dedi.

Ve o şöyle cevap verdi:

Sıkıntıya ve dara düşünce dua ediyorsunuz. Keşke sevinçten havalara uçtuğunuzda ve bolluk günlerinde de dua etseniz.

Çünkü dua, varlığınızın canlı göklere yayılmasından başka nedir ki?

Karanlığınızı boşluğa dökmek sizi rahatlatıyorsa, yüreğinizde doğan güneşi de dökmek rahatlatacaktır.

Ve ruhunuz sizi duaya çağırdığında ağlamaktan başka bir şey gelmiyorsa elinizden, siz yeniden gülebilene kadar o sizi bıkıp usanmadan teşvik etmelidir, tüm göz yaşlarınıza rağmen, ta ki siz yeniden gülebilene kadar.

Dua ettiğiniz zaman, sizinle aynı zamanda dua edenlerle ve dua dışında hiç karşılaşamayacağmız kişilerle buluşana kadar yükselirsiniz göklere.

Onun için, o görünmez tapınağı ziyaretiniz sadece bir kutsal çoşku ve ruh birliği için olsun.

Çünkü tapınağa sadece dilenmek için giderseniz, hiçbir şey elde edemezsiniz;

Oraya boyun bükmek üzere giderseniz, başınızı kaldıramazsınız;

Başkalarının iyiliği için yakarmak üzere tapınağa girseniz bile, kimse duymaz sizi.

Görünmeden tapınağa girmeniz, yeter.

Sözcüklerle dua etmeyi öğretemem size.

Tanrı sözcüklere kulak vermez, o bunları sizin dudaklarınızdan kendisi söylemiyorsa.

Ben size denizlerin, ormanların ve dağların duasını da öğretemem.

Ama siz, dağlarda, ormanlarda ve denizlerde doğanlar, onların duasını kendi yüreklerinizde bulacaksınız.

Gecenin dinginliğine kulak verirseniz, onun sessizce şöyle dilegeldiğini duyarsınız:

"Tanrımız, sensin bizim kanatlanmış benliğimiz; içimizde isteyen, senin istencindir.

"İçimizde arzu eden, senin arzundur.

"Sana ait olan gecelerimizi, yine sana ait gündüzlere dönüştüren, içimizdeki senin gücündür.

"Senden hiçbir şey isteyemeyiz, çünkü sen bizim ihtiyaçlarımızı içimize doğmadan önce bile bilirsin:

"Bizim ihtiyacımız sensin; bize kendi varlığından verirken de her şeyi vermiş olursun."

Haz Üstüne

Sonra, yılda bir kez kente gelen bir keşiş öne çıkıp; Bize Hazdan söz et, dedi.

Ve o şöyle cevap verdi:

Haz bir özgürlük şarkısıdır,
Ama özgürlük değildir.
Arzularınızın çiçeklenişidir,
Ama meyvesi değildir.
Bir doruğa seslenen bir derinliktir,
Ama ne derinliktir, ne doruk.
Kafesinden uçup giden bir tutsaktır,
Onu kuşatan uzam değildir.
Evet, gerçekten, haz bir özgürlük şarkısıdır.

Ve bu şarkıyı gönülden söylemenizi isterim, ama şarkıyı söylerken yüreklerinizi yitirmenizi istemem.

Gençlerinizden bazıları, hazzı sanki her şeymiş gibi arıyorlar, bundan dolayı da yargılanıp azarlanıyorlar.

Ben onları ne yargılamak, ne de azarlamak isterim. Arasınlar isterim.

Çünkü hazzı bulacaklardır, ama sadece onu değil;

Yedi kız kardeşi vardır hazzm, en az güzel olanı bile daha güzeldir hazdan.

Kök aramak için toprağı eşelerken bir hazine bulan adamı duymadınız mı?

Yaşlılarınız arasında bazıları, hazlarını sarhoşlukta işlenmiş kusurlar gibi pişmanlıkla hatırlarlar.

Oysa pişmanlık zihni bulandırır, arıtmaz.

Onlar hazlarım, bir yaz hasadını hatırladıkları gibi hatırlasınlar.

Ama pişmanlık avutuyorsa onları, bırakın avunsunlar.

Aranızda ne haz arayacak kadar genç, ne de onu pişmanlıkla hatırlayacak kadar yaşlı olanlar var.

Aramanın ve hatırlamanın ruhu ihmal etmek ve ona haksızlık etmek olacağı korkusuyla her hazdan kaçınıyorlar.

Ne var ki, bu kaçınmadan bile haz duyarlar.

Böylece, onlar da, kök için toprağı titrek elleriyle eşeleseler bile, bir hazine bulurlar.

Peki, deyin bana, ruhu inciten nedir?

Bülbül gecenin sessizliğini, ya da ateşböceği, yıldızları incitir mi?

Ateşiniz ya da dumanınız yük olur mu rüzgâra?

Ruhun, bir değnekle bulandırabileceğiz durgun bir havuz olduğunu mu sanıyorsunuz?

Kendinizi hazdan alıkoymakla, çoğu kez arzuyu varlığınızın kıyıbucağında biriktirmekten başka bir şey yapmış olmazsınız.

Kim bilir, bugün unutulmuş gibi görünen şeyin yarını beklemediğini?

Bedeniniz de bilir kendine miras kalan meşru ihtiyaçlarını, onu hiçbir şey kandıramaz.

Bedeniniz ruhunuzun sazıdır.

Ondan hoş bir ezgi ya uyumsuz sesler çıkarmak size kalmış.

Ve şimdi, içinizden şöyle diyorsunuz: "Hazda, iyi olanı daha az iyi olandan nasıl ayırmalıyız?"

Tarlalarınıza, bahçelerinize gidin, arının hazzının çiçekten bal almak olduğunu öğreneceksiniz,

Çiçeğin hazzının da, arıya bal sunmak olduğunu.

Çünkü çiçek arıya yaşam kaynağıdır,

Arı da çiçek için bir aşk habercisidir.

Hem arı ve hem çiçek için de, hazzın verilişi ve alınışı bir ihtiyaçtır ve bir coşku halidir.

Ey Orphalese halkı, hazlarınızda çiçekler ve arılar gibi olun!

Güzellik Üstüne

Ve bir şair konuştu: Bize Güzellikten söz et, dedi.

Ve o şöyle cevap verdi:

Güzellik sizin yolunuz ve rehberiniz olmazsa, siz güzelliği nerede arayıp, onu nasıl bulabilirsiniz?

Sözlerinizi dokuyan o güzellik değilse, ondan nasıl söz edebilirsiniz?

Mazlumlar ve canı yananlar der ki: "Güzellik iyi ve sevilen bir şeydir.

"Kendi ihtişamından utanmış görünen genç bir anne gibi gezinir aramızda."

Tutkulu olanlar der ki: "Hayır, güzellik buyurgan ve korkunçtur.

Fırtına gibi sarsar ayağımızın altındaki toprağı ve başımızın üstündeki gökleri."

Yorgun ve bitkin olanlar der ki: "Güzellik tatlı fısıltılardan oluşur. Ruhumuzda konuşur.

"Sesi, gölgeden korkarak titreyen solgun bir ışık gibi boyun eğer sessizliğimize."

Yerinde duramayanlara gelince, onlar der ki: "Dağlarda haykırdığını duyduk onun,

"Çığlıklarıyla birlikte, nal sesleri, kanat çırpışları ve aslan kükreyişleri duyuldu."

Geceleyin, kentin bekçileri der ki: "Güzellik şafak sökerken doğudan yükselecek."

Öğleyin, işçiler ve yolcular: "Onu günbatımının pencerelerinden dünyaya eğilmiş gördük," derler.

Kışın karda mahsur kalanlar der ki: "O baharla gelecek, şu tepeleri aşarak."

Ve yaz sıcağında hasatçılar der ki: "Onu güz yapraklarıyla dans ederken gördük, saçlarında da rüzgarın biriktirdiği karı fark ettik."

Güzellik hakkında bütün bunları söylediniz;

Ama gerçekte, ondan değil de, daha çok giderilmemiş ihtiyaçlarınızdan söz ediyordunuz.

Oysa güzellik ihtiyaç değil, bir coşku durumudur.

O, susamış bir ağız ya da uzatılmış boş bir avuç değil,

Büyülenmiş bir ruh, yanıp tutuşmuş bir yürektir.

O, sizin görmek istediğiniz bir imge ya da duymak istediğiniz şarkı da değil,

Gözlerinizi kapatsanız da göreceğiniz bir imge ve kulaklarınızı tıkasanız da duyacağınız bir şarkıdır.

O, ağaç kabuğunun içindeki özsu ya da bir pençeyle yakalanmış bir kanat,

Hep çiçek açan bir bahçe ve sonsuza dek kanat çırpan bir melek sürüsüdür.

* * *

Ey Orphalese halkı, güzellik hayattır, hayat kutsal yüzünden peçesini indirdiğinde.

Ama hayat da sizsiniz, peçe de.

Güzellik, aynada kendini seyre dalan sonsuzluktur.

Ama sonsuzluk da sizsiniz, ayna da.

Din Üstüne

Yaşlı bir rahip dedi ki: Bize Dinden söz et:

Ve o dedi ki:

Peki, bugün ben, başka bir şeyden mi söz ettim?

Her eylem ve her düşünce din değil midir?

Ve ne düşünce ne de eylem olan, ama eller taşı yontarken ya da dokuma tezgâhında çalışırken bile ruhtan sürekli fışkıran o hayret ve şaşkınlık değil midir?

Kim imanını eylemlerinden, inancım uğraşlarından ayırabilir ki?

Kim varoluşunun saatlerini önüne serip de, "Bu Tanrı'ya, bu da bana ait; bu ruhum, bu da bedenim için" diyebilir ki?

Bütün saatleriniz, bir benle başka bir ben arasında havada çırpınan kanatlardır.

Erdemini en güzel giysisini giyinmiş gibi taşıyan, çıplak kalsın daha iyi.

Ne rüzgâr, ne güneş delemez çıplak tenini.

Davranışlarını ahlak ilkeleriyle düzenleyen insan, şakıyan kuşu bir kafese hapsetmiş demektir.

En özgür şarkı, parmaklıkların ve tel örgülerin ardından gelmez.

Tapınmayı, açılıp kapanabilecek bir pencere gibi gören kişi, pencereleri bir şafaktan diğerine açık kalan ruhunun evine daha uğramamış demektir.

Gündelik yaşamınız tapınağınız ve dininizdir.

Oraya her girdiğinizde size ait her şeyi alın yanınıza.

Sabanı ve demirci ocağını, tokmağı ve lavtayı.

Gerekli olduğu için, ya da zevk aldığınız için biçim verdiğiniz her şeyi.

Çünkü, düşte, başardıklarınızın ne daha üstüne çıkabilir, ne de başarısızlıklarınızın daha altına düşebilirsiniz.

Bütün insanları da alın yanınıza;

Çünkü, ibadetinizde ne onların umutlarından daha yükseğe uçabilir, ne de onların umutsuzluklarından daha aşağı inebilirsiniz.

Ve eğer Tanrı'yı bilmek istiyorsanız bilmece çözmeye kalkışmayın.

Daha çok çevrenize bakın, onu çocuklarınızla oynarken göreceksiniz.

Gözlerinizi göğe çevirin, onun bulutta yürüdüğünü, şimşekte kollarını uzattığını ve yağmurla indiğini göreceksiniz.

Onun çiçeklerde gülümsediğini, sonra doğrulup ağaçlarda el salladığını göreceksiniz.

Ölüm Üstüne

Sonra El Mitra söz alıp konuştu: şimdi de Ölümü sormak isteriz size, dedi.

Ve o dedi ki:

Ölümün sırrına ermek istersiniz.

Ama bu sırrı, hayatın ta kalbinde aramazsanız nasıl bulursunuz ki?

Geceleyin iyi gören gözleri gündüze kör olan baykuş ışığın esrarını çözemez.

Gerçekten ölümün ruhunu öğrenmek istiyorsanız, yüreklerinizi hayatın bedenine kadar açın.

Çünkü hayat ve ölüm birdir, dere ve deniz gibi.

Umutlarınızın ve arzularınızın derinliklerinde yatar, öte-dünyaya ait o sessiz bilginiz,

Ve kar altında düş gören tohumlar gibi, sizin yüreğiniz de bahar düşünü görür.

Düşlerinize güvenin, çünkü öncesiz, sonrasızlığın kapısı düşlerde saklıdır.

Ölüm karşısında korkunuz, onurlandırmak için eliyle omzuna dokunan kralın karşısında çobanın titremesinden başka bir şey değildir.

Çoban, titrerken de, kralın armasını taşıyacak olmasından sevinç duymaz mı?

Yine de, titrediğinin daha çok farkında değil midir?

Sonuçta, ölmek, rüzgârda çıplak durmak ve güneşte erimek değil de nedir?

Ve soluk almanızın kesilmesi, soluğunuzu huzursuz gelgitlerden kurtarıp, yükselip genişleyebilmesini ve Tanrı'ya engelsiz ulaşabilmesini sağlamaz mı?

Siz ancak sessizlik ırmağında susuzluğunuzu giderdiğiniz zaman gerçekten şarkı söyleyeceksiniz.

Siz ancak dağın doruğuna ulaştığınız zaman, yükselmeye başlayacaksınız.

Toprak kol ve bacaklarınızı sardığı zaman gerçekten dans edeceksiniz.

Ve derken, akşam çöktü.

Ve bilici kadın El Mitra konuştu: Bu gün kutlu olsun, bu yer kutlu olsun, konuşan ruhun da kutlu olsun, dedi.

Ve o da şöyle karşılık verdi:

Konuşan ben miydim?

Ben de dinleyici değil miydim?

Sonra, Tapınağın basamaklarından indi ve topluluk onu izledi. Gemisine varıp güverteye çıktı ve orada durdu.

Yeniden topluluğa dönerek sesini yükseltti ve dedi ki:

Ey Orphalese halkı, rüzgâr sizden ayrılmamı buyuruyor.

Rüzgâr kadar aceleci değilim, ama gitmeliyim.

Hep en ıssız yolu arayan biz gezginler, gün batımını yaşadığımız yerde yeni bir güne asla başlamayız.

Toprak uyurken bile, gideriz biz.

Biz o dirençli bitkinin tohumlarıyız ve yüreğimiz olgunlaşıp dolduğunda rüzgâra verilip saçılırız.

* * *

Aranızda kısa oldu günlerim, sözlediklerim daha da kısa oldu.

Ama sesim kulaklarınızda zayıflayıp, sevgim belleklerinizde yitip gidecek olursa, o zaman geri geleceğim,

Ve daha zengin bir yürekle ve ruha daha çok boyun eğen iki dudakla konuşacağım.

Evet, suların yükselip alçalışıyla geleceğim,

Ve ölüm beni saklasa, daha yüce bir sessizlik beni sarsa bile yeniden anlayışınızı dileyeceğim.

Ve bu dileğim boşuna olmayacak.

Söylediklerimde biraz hakikat payı varsa, bu hakikat kendini daha berrak bir sesle ve düşüncenize daha yakın sözcüklerle ifade edecek.

Rüzgârla gidiyorum, ey Orphalese halkı, ama boşluğun dibine değil.

Bugün, sizin isteklerinizin ve benim sevgimin tamamına erdiği bir gün olmadıysa, hiç değilse bir başka güne verilmiş söz olsun.

İstekleri değişir insanın, ama ne sevgisi değişir, ne de sevgisinin isteklerini karşıladığını görme arzusu.

Öyleyse, daha yüce bir sessizliğin bağrından döneceğimi bilin.

Sis, şafakta tarlaların üstünde çiy bırakarak dağıldıktan sonra yükselip bulut olacak, ardından yağmur olup inecektir.

Evet, ben de sis oldum.

Gecenin sessizliğinde sokaklarınızda yürüdüm, evlerinize girdi ruhum,

Yürek atışlarınız yüreğimdeydi, soluğunuz da yüzümde, tanıdım hepinizi.

Evet, sevincinize de, acınıza da tanık oldum, uykunuzdaki düşleriniz benim düşlerimdi.

Çoğu zaman, dağlar arasında bir göl oldum aranızda.

İçinizdeki dorukları ve bayırları, hatta firari düşüncelerinizi ve arzularınızı yansıttım.

Çocuklarınızın gülüşleri dere oldu, gençlerinizin özlemleri ırmak oldu aktı benim sessizliğime.

Ve benim derinliklerime kavuştuklarında, ne dereler, ne de ırmaklar kesmediler şarkılarını.

Ama bana ulaşan, gülüşlerden daha tatlı ve özlemden daha güçlü bir şeydi.

O, içinizde olan sınırsızlıktı.

Siz o engin insanın sinirleri ve kaslarısınız ancak;

Sizin şarkınız onun ezgisinde sessiz bir titreşimdir sadece.

Siz o engin insanın içinde enginsiniz,

Ben ona bakarken gördüm ve sevdim sizi.

Çünkü sevginin o engin kürede ulaşamayacağı bir mesafe olabilir mi?

Hangi hayaller, hangi umutlar ve hangi varsayımlar o uçuşta daha yükseklere erişebilir?

Elma tomurcuklarıyla donanmış dev bir meşe ağacı gibidir içinizdeki o engin insan.

Onun gücü sizi toprağa çeker, kokusu göklere yükseltir; onun kalıcılığı sizin ölümsüzlüğünüzdür.

Size şöyle söylendi: Bir zincir gibi en zayıf halkanız kadar zayıfsınız.

Ama bu sözün sadece yarısı hakikattir. Siz aynı zamanda zincirin en güçlü halkası kadar güçlüsünüz.

Sizi en küçük çabanızın boyutlarıyla ölçmek, okyanusun gücünü köpüğünün zayıflığıyla ölçmeye benzer.

Sizi başarısızlıklarınıza göre yargılamak, değişkenliklerinden dolayı mevsimleri suçlamak demektir.

Evet, siz bir okyanus gibisiniz;

Yüklü gemiler kıyılarınızda denizin yükselmesini beklese de, siz okyanus gibi sularınızın yükselmesini çabuklaştıramazsınız.

Siz, aynı zamanda mevsimler gibisiniz.

Kışınızda ilkbaharınızı yadsısanız da,

İçinizde yatan ilkbahar gülümser uykusunda, hiç gücenmez size.

Sanmayın ki bunları, birbirinize: "Bizi çok övdü, bizdeki iyiden başka bir şey görmedi" diyebilesiniz diye söylüyorum.

Ben size sadece düşüncelerinizde bildiğiniz şeyi sözcüklere döküyorum.

Zaten sözcük bilgisi, sözcüklere dökülmeyen bilginin gölgesinden başka nedir ki?

Sizin düşünceleriniz ve benim sözcüklerim mühürlenmiş bir belleğin dalgalarıdır.

O belek ki sizin geçmişlerinizin,

Yeryüzünün ne bizi ne kendisini tanıdığı kadim günlerin,

Ve yeryüzünün kargaşa içinde altüst olduğu gecelerin izlerini korur.

* * *

Bilgeler size bilgeliklerinden vermeye geldiler. Ben, bilgeliğinizden almaya geldim.

Ve işte, bilgelikten daha büyük olanı buldum.

O, içinizde alev alev hep çoğalan bir ruh,

Siz onun genişlemesini fark etmeden, günlerinizin solup gitmesine yazıklanırken.

O, mezardan korkan bedenlerde hayatı arayan hayattır.

Burada hiç mezar yok.

Bu dağlar ve ovalar birer beşik ve atlama taşı.

Atalarınızı gömdüğünüz topraklardan her geçişinizde iyi bakın, orada kendinizin ve çocuklarınızın el ele dans ettiklerini göreceksiniz.

Aslında, çoğu zaman mutlu olduğunuzun farkına varmadan mutlusunuz.

Başkaları da geldi size, onlara inancınız üzere verdikleri altın vaatler karşılığında zenginlik, güç ve şöhretten başka bir şey vermediniz.

Ben size pek vaatte bulunmadım, oysa siz bana çok cömert davrandınız.

Bana en derin yaşam susuzluğumu verdiniz.

Kuşkusuz, insan için tüm arzularını kavrulan dudaklara ve tüm yaşamı bir pınara dönüştüren bir armağandan daha değerlisi yoktur.

Benim omurum ve ödülüm işte bu armağanda.

Ne zaman susuzluğumu gidermek için pınara gelsem, orada kendisini susamış o canlı suyu bulurum;

Ben onu içerken o da beni içer.

Aranızdan kimileri beni gururlu ve armağan alamayacak kadar utangaç buldular.

Aslında, armağan değil de, ücret almayacak kadar gururluyum.

Siz beni sofranızda görmek isterken ben tepelerde yabançilekleri yesem de,

Siz beni hoşnutlukla barındıracakken, ben tapınağın revakları altında uyuduysam da,

Benim yediklerime tat katan, uykularımı düşlerle donatan, sizin günlerim ve gecelerim konusundaki sevecen duyarlığınız değil miydi?

Bunun için sizi daha da çok kutsuyorum:

Çok şey veriyorsunuz ama verdiğinizi hiç bilmiyorsunuz.

Gerçekten de, bir aynada kendini seyreden merhamet taşa dönüşür,

Kendine övgüler yağdıran cömert bir eylem lânete, felakete gebedir.

Aranızdan kimileri de, bana soğuk ve kendi yalnızlığından sarhoş dediler,

Ve dediniz ki: "O, ormanın ağaçlarıyla arkadaş, insanlarla değil,

"Dağların tepelerinde yalnız oturur, kentimize yukarıdan bakar."

Dağlara tırmandığım, uzaklarda dolaştığım doğrudur.

Sizi nasıl fark edebilirdim, büyük bir yükseklikten ya da geniş bir mesafeden bakmasaydım?

Gerçekten de, uzaklaşmadan nasıl yakın olabilir ki insan?

Bazılarınız da, içlerinden şöyle dediler bana:

"Ey yabancı, erişilmez yüksekliklerin âşığı, kartalların yuva yaptığı o doruklarda niçin yaşarsın?

"Niçin ararsın ulaşılmaz olanı?

"Hangi fırtınaları ağına düşürmek istersin?

"Ve hangi gök ötesi kuşlarını kovalarsın?

"Gel, bizlerden biri ol.

"Gel bize, ekmeğimizle yatıştır açlığını ve şarabımızla dindir susuzluğunu."

Böyle konuştular, ruhlarının yalnızlığı içinde.

Ama yalnızlıkları daha derin olsaydı, sevincinizin ve acınızın sırrından başka bir şey aramadığımı bilirlerdi,

Bilirlerdi sizin göklerde dolaşan en büyük benliğinizden başka bir şeyin izini sürmediğimi, bir avcı gibi.

Ama avcı, aynı zamanda avdı;

Çünkü oklarımın çoğu, kendi göğsüme saplanmak üzere ayrıldı yayımdan.

Uçan, aynı zamanda sürünendi;

Çünkü güneşin altında kanatlarım açıldığında, yeryüzüne düşen gölgeleri bir kaplumbağaydı.

Ve ben, inançlı adam, aynı zamanda kuşku duyan bir insandım;

Çünkü çoğu zaman, size olan inancımı güçlendirmek ve hakkınızda daha çok şey bilmek için parmağımla kendi yaramı deşmek zorunda kaldım.

* * *

Ve bu inanç ve bu bilgiyle size diyorum ki:

Sizler ne bedenlerinizin içine kapatılmış ne de evlere tarlalara hapsedilmişsiniz.

Siz olan şey, dağın üstünde yaşar, rüzgârla dolaşır.

Isınmak için güneşe tırmanan ya da güvenlik için karanlığın içinde çukurlar kazan bir şey değildir o.

O, özgür bir şeydir, dünyayı sarıp kuşatan ve boşlukta kımıldayan ruhtur.

Belirsiz sözlerse bu söylediklerim, onları açık hale getirmeye çalışmayın.

Her şeyin başlangıcı belirsiz ve bulanıktır ama sonu öyle değildir,

Sizin de beni bir başlangıç olarak anımsamanız benim için mutluluk olur.

Yaşam ve yaşayan her şey siste can bulur, kristalde değil.

Ve kristalin bozulup katılaşmış bir sis olup olmadığını kim bilebilir?

Beni hatırladığınızda, şunu da hatırlamanızı isterim:

İçinizde en zayıf ve en şaşkın görünen, içinizde en güçlü ve en kararlı olandır.

Kemiklerinizin çatısını ayağa diken ve onları sertleştiren soluğunuz değil midir?

Hiçbirinizin gördüğünü hatırlamadığı bir düş değil midir kentlerinizi kurup içindeki her şeyi biçimlendiren?

Soluğunuzun gelgitlerini görebilseydiniz, başka bir şey görmezdiniz,

Ve bu düşün fısıltılarını duyabilseydiniz, başka bir ses duymazdınız.

Ama siz görmüyor ve duymuyorsunuz, ve bu sorun değil.

Gözlerinizi örten örtüyü, ancak onu dokuyan eller kaldırabilir.

Kulaklarınızı dolduran çamuru, ancak onu yoğuran parmaklar delebilir.

O zaman göreceksiniz.

Ve duyacaksınız.

Ama körlüğü yaşadığınız için yazıklanmayacak, sağır olduğunuz için üzülmeyeceksiniz.

Çünkü, o gün geldiğinde, her şeydeki gizli amaçları bilecek,

Ve ışığı kutsadığınız gibi, karanlığı da kutsayacaksınız.

Bunları söyledikten sonra, çevresine baktı ve geminin süvarisinin dümen yekesinin başında durmuş, kâh rüzgârdan şişmiş yelkenlere, kâh enginlere baktığını gördü.

Ve dedi ki:

Sabırlı, çok sabırlı kaptanı gemimin.

Rüzgâr esiyor ve hiç durmadan dalgalanıyor yelkenler;

Dümen bile rotasının verilmesini istiyor;

Oysa gemimin kaptanı sözlerimin bitmesini bekliyor sessizce.

Ve açık denizlerin korosunu dinleyen gemicilerim, onlar da dinledi beni sabırla.

Artık daha fazla beklemeyecekler.

Hazırım.

Dere denize ulaştı, bir kez daha o büyük ana, bağrına basıyor çocuğunu.

Hoşca kal, ey Orphalese halkı.

Bu gün sona erdi.

Zambağın kendi geleceğine kapanması gibi, gün de bizim üstümüze kapanıyor.

Biz, bize verilmiş olanı saklayacağız,

Ve bu da yetmezse, yeniden buluşup ellerimizi birlikte uzatacağız o Kerem Sahibi'ne.

Size döneceğimi unutmayın.

Kısa bir süre sonra, hasretim bir başka beden için toz ve köpük toplayacak.

Kısa bir süre geçecek, rüzgârın üstünde bir an dinlendikten sonra, bir başka kadın doğuracak beni.

Sizler ve aranızda geçen gençliğim, hoşça kalın.

Daha dün, bir düşte buluşmuştuk.

Siz bana yalnızlığımda şarkılar okudunuz, ben de özlemimden bir kale kurdum gökyüzünde.

Ama uykumuz kaçtı bizim, düşümüz sona erdi, artık şafak vakti de değil.

Öğle vakti kapandı üstümüze, mahmurluğumuz da gün ortasına dönüştü, ayrılmak zorundayız.

Anıların alacakaranlığında yeniden buluşacak olursak, yine söyleyeceğiz ve siz bana daha içli bir şarkı okuyacaksınız.

Ellerimiz bir başka düşte buluşacak olursa, gökyüzünde başka bir kale kuracağız.

Bunları söylerken, denizcilere işaret verdi; onlar da hemen demir alıp palamarları çözdüler ve doğuya doğru yol aldılar.

Ve kalabalıktan bir çığlık geldi, tek bir yürekten gelir gibi; alacakaranlığa kadar yükseldi ve denizin üstünden muhteşem bir boru sesi gibi yayıldı.

Sadece El Mitra sessizliğe daldı, siste gözden kaybolana kadar geminin ardından bakakaldı.

Herkes dağıldığında, o kıyıda tek başınaydı, içinden onun şu sözlerini anımsadı:

"Kısa bir süre geçecek, rüzgârın üstünde bir an dinlendikten sonra, bir başka kadın doğuracak beni."

HALİL CİBRAN (6 Ocak 1883 Lübnan – 10 Nisan 1931 New York) Lübnan asıllı Amerikalı bir felsefe yazarı, romancı, mistik şair ve ressamdır.

On iki yaşındayken ailesiyle birlikte Boston'a göç etti. On beş yaşında annesinin isteği üzerine eğitim için Lübnan'a döndü ve Maruni Kilisesi'ne bağlı al-Hikme'ye girdi. Burada Arapçasını yetkinleştirdi. 1903'te Boston'a dönüşünde bir Arap göçmen gazetesi olan *el-Muhacir*'de ilk edebi denemeleri yayımlandı. Bu sırada yaşamı boyunca ona koruyuculuk eden Mary Haskell ile tanıştı. Resim bilgisini geliştirmek amacıyla 1908-10 arasında Paris'te kaldıktan sonra 1912'de New York'a yerleşti ve kendisini Arapça ve İngilizce edebi denemeler, öyküler yazmaya ve resim yapmaya adadı. Lübnan'dan gelme göçmenlerle birlikte etkili bir edebiyat kulübü kurdu. Vasiyeti üzerine Lübnan'a götürülerek gömüldü.

Halil Cibran'ın, F. Nietzsche, William Blake, *Kitabı Mukaddes* izlerini taşıyan edebi çalışmaları ve resimleri öncelikle aşk, ölüm, doğa, yurt özlemi gibi konuları işlerken onun dinsel ve mistik iç dünyasını yansıtır.

Ermiş *(The Prophet)*, Kum ve Köpük *(Sand and Foam)* Kırık Kanatlar *(The Broken Vings)*, Ermiş'in Bahçesi *(The Garden of the Prophet)* Cibran'ın önemli yapıtları arasındadır.

Görünür olanın ardında gizlenen hakikat...

İlk olarak 1920'de yayınlanan *Ermiş*, günlük hayatın merkezindeki aşk, evlilik, dostluk, güzellik ve tutku gibi pek çok konuyu ele alır. Cibran, bu ilham verici yapıtında Doğu gizemciliği ile dinsel inancı ve felsefeyi harmanlayarak, sevgi yoluyla kutsal olana ulaşma mesajını verir.

1960'ların temel kitaplarından biri sayılan ve milyonlarca okura ulaşan *Ermiş*, günümüzde de en çok okunan kitaplardan biri olma özelliğini sürdürüyor.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1643-8

9 789751 416438

₺10,00